

ΔΩΡΑ Δ' ΙΣΤΡΙΑ

τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Dora d'Istria, πριγκίπισσα Ἑλένη Κολτσῶφ Μασάλσκη, τὸ γένος Γκίκα, ἡ ὁποία ἔδρασε σπουδαίως διὰ τῆς γραφίδος καὶ διεκρίθη ὡς καλλιτέχνις.

Ἐγεννήθη ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 3ῃ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1828. Ὁ πατὴρ αὐτῆς ἦτο ὁ πρίγκηψ Μιχαήλ, υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Γρηγορίου. Ὁ οἶκος Γκίκα, ἔλκων τὸ γένος ἐξ Ἀλβανίας, μεγάλως διεκρίθη ὡς ἑλληνικὴ Φαναριωτικὴ οἰκογένεια, ἥτις ἔδωκεν εἰς τὴν Μολδαβίαν καὶ Βλαχίαν πολλοὺς ἡγεμόνας καὶ πολιτικοὺς ἄνδρας. Ἡ μήτηρ αὐτῆς, ἡ πριγκίπισσα Αἰκατερίνη, ἦτο γυνὴ εὐπαιδευτοῦ καί, ὡς λέγεται, εἶναι ἡ πρώτη γυνὴ ἡ συγγραψασα εἰς Ρωμουνικὴν γλῶσσαν.

Τὴν Ἑλένην εἶχεν ἡ φύσις προικίσαι διὰ τῶν πολυτιμωτέρων χαρισμάτων. Ἦτο τύπος ἑλληνικῆς καλλονῆς. Ἡ κάλλονή της ἐνεψυχοῦτο ὑπὸ τῆς χάριτος, ἡ δὲ χάρις ἐξυψοῦτο ὑπὸ τοῦ σπανίου πνεύματος. Τῆς κάλλονῆς ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ χάρις, ἥτις ὅμως ἄνευ τοῦ πνεύματος ὡχρᾷ, διότι τὸ πνεῦμα εἶναι ὁ θεὸς σπινθήρ, ὁ δίδων ζωὴν εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον.

Ἦτο δεκαοκτὼ μόνις ἐτῶν, ὅτε ὁ γνωστὸς τῆς Ρωμουνίας ποιητής, ὁ Ραδουλέσκος, ἐξυμνῶν αὐτὴν ἔλεγεν ὅτι «εἶναι ὡραία ὡς ἄγγελος καὶ μόνις ἴδης αὐτὴν θὰ τὴν ἔγῃς πάντοτε ἐν τῇ καρδίᾳ». Καὶ ὁ ἴταλός ποιητής, ὁ Ρανδάτζος, τῷ 1831 ἔλεγεν: «Ρῆσις λέγει: οἷα ἡ μορφή τοιάδε καὶ καρδία. Ἡ «μορφή σου εἶναι ὡραία καὶ τρέφεις εἰς τὸ στήθος» «καρδίαν ἔρωτος. Ὅστις σε γνωρίζει σε καλεῖ ἄγγελον τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ καλοῦ, τοῦ ὡραίου... Δὲν εἶσαι ὡγυὴ, ἀλλὰ περιλημένος ἄγγελος».

Νοῦν εἶχε λίαν εὐφυᾶ πρὸς πάσας μὲν τὰς μαθήσεις δξύν, πρὸς δὲ τὰς σπουδαίας ἐννοίας προσφεύσασαν μνημονικὸν ἀσύλητον ὑπὸ τῆς λήθης, ἔφεσιν πρὸς

τὰς ὡραίας τέχνας, ἐπιδοθεῖσα εἰς τὴν μουσικὴν καὶ ζωγραφίαν.

Ἐτυχε σπανίως μορφώσεως. Ἦτο κάτοχος παρὼν σχεδὸν τῶν Εὐρωπαϊκῶν γλῶσσῶν καὶ ἀρκετὰς γνώσεις εἶχε τῶν ἀνατολικῶν φιλολογιῶν. Δεινοὶ διδάσκαλοι ἐδίδαξαν αὐτῇ τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς φιλολογίας. Τὴν ζωγραφίαν ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἐνεστὸν Σκιαθῶν, καὶ τὴν μουσικὴν ἀπὸ τὴν Περσιάνην, τὸν Cicarelli, Ρογκῶν καὶ Balke.

Ἐντέχνως ἔπαιξε κλειδονόμβalon καὶ τὸ ἄσμα αὐτῆς ἦτο εὐρυθμὸν ἄμα δὲ καὶ εὐχάριστον, ὡς ἐκ τῆς μελωδικῆς φωνῆς της. Ἀλλὰ ὡς ζωγράφος διεκρίθη. Οἱ πρῶτοι παρ' αὐτῆς γραφέντες πίνακες ἐπωλήθησαν πρὸς ὄφελος τῶν πτωχῶν ἐν Δρέσδῃ τῷ 1845. Τῷ δὲ 1854 ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Πετρούπολεως ἐβραβεύθησαν αἱ ζωγραφίαι της. Ἐταξείδευσε πολὺ. Τὰ πρῶτα τῆς ζωῆς της ἔτη διήλθεν εἰς τὴν Ρωμουνίαν, τὴν δὲ νεότητά της εἰς Δρέσδην, Βιέννην, Βερολίνον καὶ Βενετίαν. Ἐπὶ ἑξ ἔτη διέμεινεν ἐν Ρωσσίᾳ καὶ ἀρκετὰ ἐν Ἑλβετίᾳ. Κατέλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ 1860 «πρὸς ἐκπλήρωσιν ἐγκαρδίου πόθου». Ὅτε ἐπέστρεψεν τῷ 1861 εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὁ Γαριβάλδης παρεκίνησεν αὐτὴν νὰ ἀναπτύξῃ ὅλην τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς, ἣν εἶχεν ἐπὶ τῶν Ρωμουνίων, πρὸς βλάβην τῆς Αὐστρίας ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ὅλον τὸ Ἀνατολικὸν γένος συνενωθῇ. Περιηγήθη καὶ ἄλλας χώρας, μὴ λησμονήσασα οὐδὲ τὴν Ἀμερικήν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1860 ἔμενε σχεδὸν πάντοτε εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐκλέξασα ὡς διαμονὴν τὴν Φλωρεντίαν. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἐν ὁμώνυμῳ τῆς ρωμαντικωτάτης ἐπαύλει καταφύτῳ καὶ μεστῇ παντοίων πηγῶν, πρὸς τὰ ὁποῖα ἔτρεφεν ἐξαιρετικὴν ἀγάπην, μελετῶσα καὶ συγγραφοῦσα καὶ ἰδίαις χερσὶν καλλιτεροῦσα τὰ ἀγαπητὰ της ἄνθη, διήρχετο τὰς ἡμέρας.

Τῷ 1849 ἔλαθεν ὡς σύζυγον τὸν Ρῶσον πρίγκηπα Ἀλέξανδρον Κολτσῶφ Μασάλσκη, ἀνήκοντα εἰς τὸν πρωτογενὴ κλάδον τῶν ἀπογόνων τοῦ Ρούρικ, τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς ρωσικῆς μοναρχίας. Ἀλλ' οὐδὲλως ἀρεσκομένη εἰς τὰ δεσποτικά θέληγτρα καὶ βλέπουσα πιεζομένην τὴν διάνοιαν αὐτῆς καὶ τὴν υἱεῖαν, μὴ εὐνοηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ρωσικοῦ κλίματος, εὐτύχημα ἐθεώρησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ρωσίαν διὰ νὰ ζῇ ἐλευθέρως.

Ἐν ἡλικίᾳ νεωτάτῃ μέινασα χήρα καὶ ἄνευ τέκνων δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ ἄλλον σύζυγον. Ὅλη ἡ σκέψις καὶ ἡ φροντίς της ἦτο νὰ τελειοποιήσῃ τὰς μελέτας της, νὰ παρακολούθῃ τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης,

τῆς τέχνης καὶ τῆς γραμματολογίας, ὅπως ἀποκτήσῃ νέας γνώσεις. Ἐπὶ ὁλοκλήρους ἡμέρας ἔμεναν ἐν δημοσίαις βιβλιοθήκαις καὶ ἐν ἀρχαιοφυλακαίαις πρὸς μελέτην. Δὲν ἦτο ὑπερβολικὴ ἡ προσωνυμία ποῦ τῆς ἐδωσαν, ὅτι ἦτο ζῶσα ἐγκυκλοπαιδεία.

Ἦτο sportswoman πρώτης δυνάμεως. Ρωμάλεα καὶ θαρραλέα οὕσα ἐκολύμβει εἰς τὰ καταρρέοντα τῶν ποταμῶν κύματα. Ἡμέραν τινὰ ριφθεῖσα εὐτόλμως εἰς τὴν θάλασσαν, ἔσωσε κινδυνεύουσαν γυναῖκα. Ὡκύπους οὕσα διέτρεχε πεδιάδας καὶ δάση, λόφους καὶ ὄρη. Ἀνῆλθεν εἰς τὰς ἐλβετικές «Ἀλπεις, τὰς αἰωνίως χιονοσκεπεῖς, διὰ νὰ θαυμάσῃ τὴν γραμμικωτάτην θέαν τῶν κοιλάδων καὶ τῶν μεγίστων κρυσταλλοπηγῶν δι' ὧν διαυλακῶνται πελώριον ὄρος καὶ ἀφώδως ἡ χαριτωμένη αὐτὴ γυνὴ ἔφθασε μέχρι τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τοῦ *Μοναχου* (4160 μέτρα) καὶ τῆς *Jungfrau*, ἣτοι τῆς *Παρθένου* (4180 μέτρα).

★

Ἡ Δώρα δ' Ἰστρία κεκτημένη ποικίλην μάθησιν, ἅμα δὲ προσκτήσασα ἱκανὴν πεῖραν τοῦ κόσμου προσέπαθεν νὰ γίνῃ ἀπόστολος πολιτισμοῦ καὶ ἀγγελὸς παρήγορος εἰς τοὺς ὑποδούλους λαοὺς καὶ συνηγορὸς ἐνθερμὸς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἠθικῆς ἀναπλάσεως τῶν Ρουμούνων, Βλάχων Μολδαυῶν, Βουλγάρων, Ἀλβανῶν, Ἑλλήνων, πάντων τέλος τῶν λαῶν τῆς Ἑλληνικῆς γερασμένης. Ὑπὲρ τῆς Ἰταλικῆς ἐνότητος ἔτι εἰργάσθη, διὸ λίαν ὑπεβλήπετο ὑπὸ τῆς Αὐστρίας. Μολοντί ἐγεννήθη μετὰ τῶν οἰτινες τότε μόλις ἀφυνθίζοντο καὶ παντοιοτρόπως εἰργάζοντο ὅπως ἐξευφρύνωσι τὴν καρδίαν τῶν καὶ θέσιν λάθων μετὰ τῶν πεπολιτισμένων Εὐρωπαϊκῶν λαῶν, δὲν περιεφρονεῖ τὰς ἄλλας ἐθνικότητας, δὲν ἐλθισμώνει ἄλλους ὑποδούλους λαοὺς, ἀδιαφοροῦσα ἂν μετὰ τῶν αὐτῶν ὑπῆρχεν ἀντιζηλία ἢ γελοῖται ἀξιώσεις. Μετ' ἐνθουσιασμοῦ πάντοτε ἀνέφερε τοὺς ἥρωας τῆς πατρίδος αὐτῆς καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου ἐνθουσιασμοῦ ἀνέφερε καὶ ξένους ἥρωας μαχομένους ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος αὐτῶν. Διὸ δικαίως ὁ Κάρολος Υἱαριε, ὁ ἀργισυντάκτης τοῦ Παρισίου *Monde illustré* εἰς τὰς *Portraits cosmopolites* γράφει ὅτι «ἡ Δώρα δ' Ἰστρία ἦτο Παρισινὴ ὡς ὁ Gavarni: ἰταλὶς ὡς ὁ Belgiojoso, ἰσπανὶς ὡς ὁ Larra, γερμανὶς ὡς ὁ Goethe, ῥωσσὶς ὡς ὁ Pouschkin, Βλάχα ὡς μία Γκίκα, Ἑλληνὶς ὡς ὁ Μπότσαρης καὶ ὁ Βύρων». Καὶ ὁ φιλάτορ ἡμῶν καθ. *De Gubernatis* γράφει τῷ 1869 ὅτι «οἱ Ρωμῶνοι, οἱ Ἀλβανοί, οἱ Ἑλλήνες, οἱ Σλαῶν, οἱ Λατίνοι τὴν ῥωμαχειρίζονται καὶ σέβονται ὡς φιλόπονον συμπολίτιδα τὴν Δώρα δ' Ἰστρίαν, διότι αὕτη ἔκαμε νὰ ἀντήχη ἕως τὴν Δύσιν τὸν συμπαθῆ, συνετόν, ζωηρόν καὶ γλαφυρόν λόγον τῆς ὑπὲρ πάντων αὐτῶν, καὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν συγχρόνως καὶ εἰς τοὺς Λατίνους αὐτὴ ἀνέδειξε τὴν σημασίαν τῶν Γερμανῶν τῶν Σκανδιναυῶν, τῶν Φλανδρῶν καὶ τῶν Ἀγγλοσαξωνίων, ὅπως ἡ πρόδοος μὴ μένῃ ἀποκυλιστικῶς προνόμιον οὐδενὸς λαοῦ».

Τὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἔρωτά της ἐκδηλοῖ εἰς παντοῖα συγγράμματα αὐτῆς. Ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου της μοὶ ἔγραψεν: «...ἀπὸ πολλοῦ δὲν λαμβάνω ἐπιστολήν σας, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν κοινὸν φίλον κόμητα Δὲ Γουβερνάτην μαθητὴν ὅτι ὑγιαίνετε καὶ καταγίνεσθε εἰς ἔργα χρήσιμα εἰς τὴν πατρίδα σας—ἦ, ἂν μοὶ τὸ ἐπιτρέπετε — εἰς τὴν πατρίδα μας. Τί τὰ

»θέλετε, τὴν Ἑλλάδα ἀγαπῶ πολὺ καὶ ποθῶ τὸ μεγαλεῖον της». Ἐνεκα τοῦ μεγάλου φιλελληνισμοῦ τῆς ἡ Ἑλληνικῆς Βουλῆ τὸ 1868 τὴν ἀνεκήρυξεν Ἑλληνίδα πολίτιδα. Ἐπίσης καὶ ἰταλικά χωραὶ τὴν ἀνεκήρυξαν Ἰταλίδα πολίτιδα. Ἀκαδημαί, σύλλογοι καὶ ἑταιρεῖαι τῆς τε Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς καὶ Ἀσίας τὴν συμπεριέλαβον μετὰ τῶν μελῶν αὐτῶν.

★

Μία τῶν ψυχώσεών της ἦτο καὶ ἡ λαογραφία. Συλλέγουσα ἡ μελετῶσα τὰ δημοτικὰ τραγούδια, τὰς παραδόσεις καὶ πᾶν ὅ,τι διαφυλάττει τὴν ἱστορίαν, τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὸν βίον ἑνὸς λαοῦ, ἐμελέτα αὐτὰ ἐπισταμένως, εἰσεχώρει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν, ἡρμήνευεν αὐτὰ πρὸς ὄφελος τῶν ἐθνικοτήτων. Μετὰ τῶν ῥαδιουργιῶν, τῶν σφισμάτων καὶ τῶν συμφερόντων τῶν πολιτικῶν, μετὰ τῶν ἡγρόντων πυροβόλων καὶ τῆς ὁμῆς τῆς πυρίτιδος ἡκούετο ἡ μελωδικὴ φωνὴ τῆς Δώρας δ' Ἰστρίας διερρατῦρετο ἔχουσα τοὺς τρομεροὺς μάρτυρας τῆς ποιήσεως τοῦ λαοῦ, τὰ δημοτικὰ ἀθάνατα τραγούδια τὰ περιελείοντα τὸ ἀθάνατον δίκαιον τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα ὅτι οἱ ἰσχυροὶ τῆς ἡμέρας τὰ πάντα δύνανται νὰ ἐκμηδενίσωσιν ἐκτὸς τοῦ ἐθνισμοῦ, ὅστις ἐμφυτεύει εἰς τὰς καρδίας τοῦ αἰσθηματικοῦ λαοῦ. Ἡ μελέτη τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν συνενοῦται μετὰ τῆς τῶν ἐπικῶν ποιημάτων, διὸ ἐμελέτησε καὶ ἐδημοσίευσεν περὶ τῆς *Μαχαβαράτας*, *Ραμαίκανας*, περὶ τοῦ θανάτου τοῦ βασιλέως *Δασαράτα*, περὶ Περσικῆς ἐπικῆς ποιήσεως καὶ ἄλλα σχετικὰ εἰς τὰς ἐπικὰς ποιήσεις.

Ἡ φιλοπατρία καὶ ἡ ἐλευθερία δὲν ἦσαν παρ' αὐτῆς ἀπλῶς ἐνθουσιασμοί, ἀλλὰ ὁρθοκυνετικὸν καθήκον καὶ ἐπιστημονικὴ πεποίθησις. Αἱ πολιτικαὶ δοξασταί της ἦσαν ὅτι ἐν τῇ πολιτικῇ οὐδὲν ἀπόλυτον ὑπάρχει καὶ ὅτι ἂν ἐν σύστημα τοῦ κυβερνᾶν εἶναι ἄριστον διὰ μίαν χώραν, δὲν εἶναι καὶ διὰ τὴν ἄλλην, ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ εἶναι οὐσιῶδες εἶναι νὰ ἐμποδισθῇ, παντὶ σθένει, πᾶσα αὐθαιρεσία ἀπὸ ὅπου δῆποτε προέρχεται εἴτε ἀπὸ ὑψηλῆς εἴτε ἀπὸ κατώ. Ἡ δοξασία αὕτη τῶν Ἀγγλοσαξωνικῶν ἰδεῶν εἶναι διάφορος τῆς Γαλλικῆς συμφωνίας τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, τόσον δημοφίλους κατὰ τὸν δέκατον ὄγδον αἰῶνα, ὅτε κατεπολεμήθη δυνατὰ ὑπὸ τοῦ Macaulay. Ἐν τῇ πρακτικῇ δὲν πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ ἀποκεχωρισμένως ὁ ἀνθρώπος ἀλλ' ὁ τοῦρκος, ὁ ῥώσος, ὁ γερμανός, ὁ ἰταλός καὶ ὁ Ἕλληνας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, οἵτινες δὲν ἔχουν τὸ αὐτὸ θρησκευμα, οἵτινες δὲν ζοῦν ὑπὸ τὸ ἴδιον κλίμα, ποῦ δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν ἰδίαν φυλὴν. Ἐκτυλίσσονται τὰ διάφορα κοινωνικὰ ζητήματα οὐδέποτε ἦτο τῶν ἄκρων.

Ἡ φιλόπονος Δώρα δ' Ἰστρία εὗρισκε καιρὸν δι' ὅλα. Διὰ περιηγήσεις καὶ τερπνάς ἐνασχολήσεις, διὰ μελέτας, ἐρεῦνας καὶ συγγραφὴν. Ἡ θέλησις εἶναι μέγα τι. Ὁ θέλων νὰ ἐργασθῇ εὕρισκε πάντοτε καιρὸν καὶ οὐδέποτε λέγει δὲν εὐκαιρῶ.

Ἐκτὸς τῶν πολυσελίδων ποιημάτων της, πλῆθος ἐδημοσίευσεν διατριβῶν, πραγματειῶν καὶ ἀρθρῶν εἰς περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Προθύμως συνέδραμε οἰονδήποτε περιοδικόν. Μετὰ τῆς εὐχαριστήσεως ἐκείνης, μεθ' ἧς ἀπέστειλε τὰ ἔργα πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν *Revue des deux mondes*, μᾶς ἔστειλε διὰ τὴν μικρὰν Ζακυθιανὴν *Κυψέλην*.

Ἀπὸ τοῦ 1855 ὅτε ἐν Βρυξέλλαις ἐδημοσίευσεν: *La vie monastique dans l'église Orientale* μέχρι τοῦ θανάτου της, τὰ ἔργα της εἶναι τόσα ὥστε θά

ἐχρηρίζετο ὁλόκληρον τὸ συλλογικὸν τῆς προσηλοῦς **Πινακοθήκης** πρὸς ἀριθμικὴν τῶν τίτλων. Τὰ ἔργα τῆς διαιροῦνται εἰς λαογραφικά, κοινωνικά, ἡθικοπολιτικά, ἱστορικά, ἐπιστημονικά, φιλοσοφικά, καλλιτεχνικά, περιηγητικά καὶ μυθιστορικά.

Αἱ περιηγήσεις τῆς εἶναι ἐνδιαφέρονται, τὰ μυθιστορήματά τῆς ὁμῶς στεροῦνται πλοῆς. Σκοπὸς τῶν μυθιστορημάτων τῆς ἦτο νὰ ἀναπτύξῃ κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ἰδέας.

Ἐπὶ τῶν γυναικῶν πολὺ ἡσχολήθη· τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα εἶναι *Des femmes par une femme* — *Les femmes en Orient*, τὸ ὅποιον μεταφράσθη ἐλληνιστὶ ὑπὸ τῆς κ. Αἰμιλίας Σκουζέ. — *Les femmes en Occident*, τὸ ὅποιον μεταφράσθη ὑπὸ τοῦ Δραγούμη — *Les femmes en Asie*. — Ἐγράψα καὶ περὶ τῶν γυναικῶν ἐν ταῖς Ἰνδίας καὶ περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος ἐν Αὐστρίᾳ, Γερμανίᾳ κτλ.

Ἀναφέρωμεν τώρα μόνον ἐκ τῶν ἔργων τῆς ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀφορῶσι τὴν Ἑλλάδα: Ἡ Ἀλβανικὴ ἐθνικότης κατὰ τὰ δημοτικὰ τραγούδια. — Ἡ Ἑλληνικὴ ἐθνικότης κατὰ τὰ δημοτικὰ τραγούδια. — Οἱ Ἀλβανοὶ συγγραφεῖς εἰς τὴν νότιον Ἰταλίαν. — Γεώργιος Μηλιάτης ζωγράφος. — Ἡ Κρητικὴ ἐπανάστασις. — Ἡ νῆσος Κρήτη. — Αἱ Τόνοι Νῆροι. — Ἡ ἑλληνικὴ ἐθνικότης κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς. — Οἱ Κλέφτες τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. — Ὁ Ἑλληνικὸς κλέφτης — Βασιλική.

— Ἀντωνούσσα Καπτανεπούλου κρήσσα. — Περὶ τῆς μετακομιδῆς τῶν ὁσίων τοῦ Φωσκόλου. — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα καὶ Πελοπόννησον. — Ἡ Ἑλληνικὴ ποιησις ἐν ταῖς ἰονίοις νήσοις καὶ ἰδίως περὶ Βάλιαωρίτου....

Σημειωτέον ὅτι ἀρκεταὶ ἐφημερίδες ἐλληνικαὶ ὡς καὶ περιοδικὰ ἐδημοσίευσαν ἀξιόλογα αὐτῆς ἔργα, ἐν Ἀθήναις, Τεργέστῃ, Κωνσταντινουπόλει, Σμύρῃ.

Ἡ γλῶσσα ἦν συνήθως ἔγραψεν ἥτο ἡ Γαλλικὴ καὶ τὴν ἐχρηρίζετο τόσον καλὰ καὶ γλαφυρά, ὥστε τὰ ἔργα τῆς ἐδημοσίευντο εἰς τὰ σοβαρώτερα περιοδικὰ τῶν Παρισίων.

Ἡ πολυτιμὸς αὕτη γυνὴ αἰφνης ἐξέπνευσεν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ὑπηρεσίας τῆς τῇ 18/6 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1888 περὶ τὴν ἑκτην μ. μ. ἐν Φλωρεντίᾳ. Τὴν κηδεῖαν τῆς παρεκολούθησαν μόνον οἱ ἐπίσημοι καὶ πεφιλημένοι αὐτῆς φίλοι. Ἡ πατρίς τῆς — ἡ Ρωμανία — εἰς τὸν θάνατόν τῆς ἐφάνη ψυχρά! Πρὸ τῆς σοροῦ τῆς ὁ πολὺς Δε Γουβερνάτης προσεφώνησεν ὀλίγας πλὴν ὥραιας λέξεις.

Οἱ περισσότεροι τῶν φίλων τῆς φθάσαντες μέχρι Τρεσπιάνου ἀπεχειρέτησαν μετὰ δακρύων δι' ὑστάτην φορὰν τὴν ἐπιφανῆ νεκράν, ἢ ὅποια τὴν προΐαν ἐκάη, διότι ρητὴ ἐπιθυμία τῆς ἦτο ὅχι ἡ ταφή, ἀλλ' ἡ cremation.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

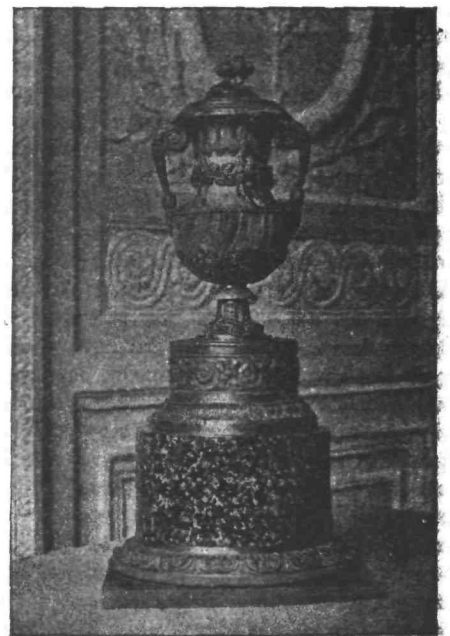
Ο ΡΥΘΜΟΣ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΔ'.

Ἀγαλμάτιον τῶν Σεβρῶν.

Ὑπὸ τοῦ Γάλλου τεχνουργίου κ. Baly, d., ἐπιθεωρητοῦ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἐξεδόθησαν εἰς δύο αὐτοτελεῖς τόμους μελέται περὶ τῶν ρυθμῶν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ὡς καὶ τοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ ρυθμὸς τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' πλησιάζει ἐν γένει πρὸς τὴν ἀρχαιότητα. Ἐκ τοῦ ρυθμοῦ τούτου παραθέτομεν δύο εἰκόνας. Ἡ πρώτη παριστᾷ ἀγαλμάτιον τῶν Σεβρῶν,

ἀπεικονίζον ποιμενικὴν σκηνήν. Ἡ δευτέρα παριστᾷ ἐν ἀγγεῖον ἐκ τοῦ πολυτίμου λίθου ἰάσπιδος καὶ χαλκοῦ τορνευτοῦ καὶ βάσεως ἐκ πορφύρεου. Εἶνε πρότυπον θωμαστῶν διὰ τὴν κομρότητα καὶ τὸν πλοῦτον. Εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἐστίας αἰδοῦσης τοῦ *Petit Trianon*.

Δοχεῖον πολυτίμον τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου ΙΔ'.